

RAMINGSTOELICHTING

Toelichting bij het voorstel van wet herziening bedrag ineens

Inhoud

1. Ramingstoelichting	3
Bijlage 1: Certificeringsdocument van het CPB	4

1. Ramingstoelichting

Korte beschrijving van de maatregel

Met het voorstel wordt het bedrag ineens aangepast om de uitvoering te vereenvoudigen. Het voorstel bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste wordt de doelgroep die gebruik kan maken van uitgestelde betaling beperkt tot alleen diegenen waarvan de pensioeningangsdatum ligt in de maand waarin zij AOW-gerechtigd worden of op de eerste dag van de maand daaropvolgend. Ten tweede zijn er praktische aanpassingen in de uitkeringsstroom (de wijze waarop het pensioen over de tijd wordt verdeeld). De maatregel gaat in per 2023.

Tabel 1: budgettaire effect (mln euro, + is saldoverbeterend/lastenverzwarend)

	2023	2024	2025	2026	2027	Struc
Herziening bedrag ineens	0	0	0	0	0	0

Toelichting raming

De beperking van de doelgroep voor de uitstelmogelijkheid verkleint het potentiële budgettaire effect van de uitstelmogelijkheid. Het potentiële budgettaire effect van de uitstelmogelijkheid was reeds eerder geraamd op per saldo verwaarloosbaar, door tegen elkaar in werkende effecten: enerzijds leidt een mogelijk meer gebruik van het bedrag ineens door de uitstelmogelijkheid tot hogere belastingopbrengsten, maar anderzijds leidt de uitstelmogelijkheid tot een mogelijkheid AOW-premie te ontwijken. Beide effecten zijn op basis van de grootte van de doelgroep en de inkomensverdeling in te schatten op maximaal € 5 miljoen, maar waarschijnlijk minder. De aanpassing van het ritme van de uitkeringsstromen bij de keuze voor uitgestelde betaling verandert in essentie niet of nauwelijks de belastingplicht. Het budgettaire effect zal verwaarloosbaar zijn.

Bijlage 1: Concept-certificeringsdocument van het CPB

Certificering budgettaire raming Wet herziening bedrag ineens

Deze notitie certificeert de budgettaire raming van de fiscale beleidsmaatregelen uit het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens'. Het CPB heeft de raming marginaal getoetst en acht de raming van de nulopbrengst redelijk en neutraal met een lage onzekerheid.

Het gecertificeerde voorstel beperkt bij invoering in 2023 de doelgroep die van uitstel van uitkering van het bedrag ineens gebruik kan maken en wijzigt het uitkeringsritme bij benutting van de uitstelmogelijkheid.

Samenvatting en conclusies

Deze notitie certificeert de raming van de fiscale beleidsmaatregel uit het wetsvoorstel 'Herziening bedrag ineens'. Het wetsvoorstel wijzigt de uitstelbaarheid en het betalingspatroon bij de uitkering van het bedrag ineens. Het CPB acht de nulraming van het budgettaire effect van de maatregel redelijk en neutraal. De raming heeft een marginale toetsing ondergaan en is niet uitvoerig beoordeeld. Het CPB beoordeelt de onzekerheid in de raming als laag omdat de bandbreedte van de potentiële effecten beperkt is. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de gecertificeerde maatregel. In paragraaf 2 wordt de certificering van en de onzekerheidsanalyse voor de raming toegelicht.

1 Inleiding

In deze notitie certificeert het Centraal Planbureau (CPB) de budgettaire raming door het ministerie van Financiën van de fiscale beleidsmaatregelen uit het wetsvoorstel 'Herziening bedrag ineens'. Certificering van de budgettaire ramingen houdt in dat het CPB toetst of de ramingen 'neutraal en redelijk' zijn, en aangeeft wat de bijbehorende mate van onzekerheid is.¹ Een raming kwalificeert als 'redelijk' wanneer er bij het CPB geen betere bronnen of ramingsmethoden bekend zijn om de desbetreffende raming te maken. De term 'neutraal' houdt in dat de raming geen systematische afwijking naar boven of naar beneden vertoont. Het CPB certificeert zowel de budgettaire raming voor de jaren 2023-2027 als het structurele budgettaire effect en geeft een inschatting van de onzekerheid van de puntschatting van het budgettaire effect. Een gedetailleerde beschrijving van het toetsingskader is te vinden in de certificering van het Belastingplan 2022.²

2 Certificering

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de gecertificeerde maatregel en de beoordeling daarvan. Het CPB acht de nulraming van het budgettaire effect van de maatregel neutraal en redelijk. De onzekerheid in de raming is laag, omdat de uitstelbaarheid zelf een beperkte omvang kent en de beperking de effecten nog kleiner maakt. De wijziging van het uitkeringspatroon heeft daarnaast geen effect op de belastingplicht.

Tabel 2.1 Overzicht gecertificeerde maatregelen

Wet herziening bedrag ineens	Uitvoerige toetsing	Geraamd budgettair effect					Onzekerheid	
		mln euro (a)						
		2023	2024	2025	2026	2027	Structureel	
Bedrag ineens		0	0	0	0	0	0	Laag
(a)	+ is saldoverbeterend/lastenverzuwend.							

¹ De oorsprong van de vastgelegde certificeringsronde is het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte in 2016: Van salдостuring naar stabilisatie, Vijftiende rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte, Den Haag, juli 2016, p.37 en 4 ([link](#)).

² Certificering budgettaire ramingen fiscale maatregelen Belastingplan 2022, CPB Notitie, 2021 ([link](#)).

Hieronder wordt de certificering van de budgettaire raming toegelicht. Verdere toelichting van de raming van de beleidsmaatregel, opgesteld door het ministerie van Financiën, is te vinden als bijlage bij het wetsvoorstel 'Herziening bedrag ineens'.

Bedrag ineens

De uitstelmogelijkheid bij de uitkering van een deel van het pensioen als bedrag ineens regelt dat het bedrag wordt uitgekeerd in het jaar volgend op het bereiken van de AOW-leeftijd, in plaats van op de pensioeningangsdatum. Dit kan het gebruik vergroten, omdat door de uitgestelde uitkering een AOW-premiebetaling over het uitgekeerde bedrag vermeden wordt. Tegenover deze derving vanwege extra gebruik staan inkomsten omdat het uitgekeerde pensioen (progressief) belast is. De te certificeren maatregel verkleint de groep die gebruik kan maken van het uitstel tot deelnemers van wie de pensioeningangsdatum ligt in dezelfde maand als waarin zij AOW-gerechtigd worden of op de eerste dag van de maand daaropvolgend. Verder past het wetsvoorstel het ritme van de uitkeringsstroom bij gebruik van de uitstelmogelijkheid aan (de wijze waarop het pensioen over de tijd wordt verdeeld).

De versmalling van de doelgroep voor het uitstel verkleint het potentiële budgettaire effect van de uitstelregeling. De budgettaire omvang van de totale uitstelmogelijkheid wordt vanwege de tegengestelde effecten als verwaarloosbaar klein geschat. Onderliggend geldt dat voor zowel de AOW-premiederving als de extra ontvangsten uit heffing over het bedrag ineens, de maximale budgettaire effecten rond de 5 mln euro liggen. Deze bovengrens is geverifieerd aan de hand van de geldende belasting- en premieschijven en -tarieven, enkele CBS-statistieken over leeftijd- en inkomensverdelingen en aannamen over het gebruik van het bedrag ineens (10%). Voor de aannamen wordt waar mogelijk aangesloten bij de eerdere gecertificeerde raming van het bedrag ineens.³

Naarmate het gebruik van de uitstelmogelijkheid lager ligt, zullen de derving en de extra inkomsten dalen en centreert de omvang van de regeling zich sterker rondom nul. De beperking van de doelgroep heeft hetzelfde effect: die verkleint de potentiële omvang van het uitstel. De raming van de beperking kent daarmee eveneens een nulraming. Omdat de orde grootte van de effecten berekenbaar gering blijkt, is de onzekerheid rondom de nulraming laag. Tot slot heeft de wijziging van het uitkeringspatroon geen invloed op deze inschatting, omdat die niet tot een wijziging in de belastingplicht leidt.

³ De aannamen werden daarin redelijk en neutraal bevonden. Zie ramingstoelichting en notitie certificering Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen ([link](#)).